

Skolors arbete med extra studietid

på mellan- och högstadiet.

Tematisk kvalitetsgranskning

Diarienummer: 2023:4186

Tematisk kvalitetsgranskning

Varje år gör Skolinspektionen ett antal tematiska kvalitetsgranskningar inom viktiga områden. Då granskar vi verksamheters kvalitet inom ett avgränsat tema. Granskningen görs i förhållande till nationella mål och riktlinjer samt aktuell forskning. Skolinspektionens iakttagelser, analyser och bedömningar redovisas dels i form av enskilda beslut till de granskade verksamheterna, dels i denna övergripande rapport. De iakttagelser och slutsatser som presenteras i rapporten baseras på verksamheterna som har granskats och avser inte att ge en nationell bild av förhållandena. Utgångspunkten är alla barns och elevers lika rätt till en god utbildning i en trygg miljö. Med hänsyn till granskningens kontext kan iakttagelserna användas som grund för analys och underlag för det lokala utvecklingsarbetet av landets samtliga skolor, verksamheter eller huvudmän.

Citera gärna Skolinspektionens rapporter, men kom ihåg att uppge källa: Skolinspektionen, rapportens namn och år.

Skolinspektionen, Tematisk kvalitetsgranskning 2024

Diarienummer: 2023:4186

ISBN 978-91-989804-2-4

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Granskningarna visar på brister och kvalitetsproblem i skolors arbete med den extra studietiden	5
Skolors arbete behöver utvecklas för att fler elever ska ges möjlighet att delta i extra studietid	6
Nytan för eleverna att delta i den extra studietiden kan behöva tydliggöras på flera skolor	7
Elevernas behov behöver styra mer vid utformningen av den extra studietiden	7
Rapporten presenterar resultaten från den tematiska kvalitetsgranskningen	8
Inledning	9
Därför har Skolinspektionen granskat extra studietid på mellan- och högstadiet	9
Riskbild som utgångspunkt för granskningen	10
Syfte och frågeställningar	12
Avgränsningar	12
Granskningens genomförande	12
Det här visar granskningen	14
Skolorna behöver göra större ansträngningar för att fler elever ska bli motiverade till och ges reella möjligheter att delta	14
Behov av att stärka och förankra gemensamma arbetssätt	15
En tydlig riktning och ambition för arbetet saknas i flera fall	15
Bemanningen av den extra studietiden utgår inte alltid från elevernas behov .	18
Riktlinjer för planering, utformning och uppföljning av extra studietid saknas på flera skolor	18
Lärares information till elever och genomförande av den extra studietiden	19
Lärarna informerar eleverna om den extra studietiden men uppmuntrar inte alla elever att delta	20
Planering och uppföljning av den extra studietiden sker i begränsad utsträckning	22
Eleverna upplever oftast att de får ett bra lärarstöd men det varierar mellan ämnen	23
Huvudmannens förutsättningar för och uppföljning av den extra studietiden	24

Utmaningarna med den extra studietiden skiljer sig mellan olika platser.....	24
Huvudmännen följer upp den extra studietiden men i begränsad omfattning..	25
Avslutande diskussion	26
Arbetet med den extra studietiden når ännu inte upp till regleringens krav.....	26
Viktigt att huvudmannen ger skolorna förutsättningar att utforma den extra studietiden ändamålsenligt	27
Skolorna behöver se potentialen som den extra studietiden har att verka kompensatoriskt.....	28
Viktigt att även elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling motiveras att delta.....	29
Referenser	30
Bilagor	31
Bilaga 1 Skolinspektionens kvalitetskriterier	32
Bilaga 2 Metod och urval.....	34
Bilaga 3 Granskade verksamheter	37
Bilaga 4 Referenspersoner.....	38
Bilaga 5 Skolinspektionens tematiska tillsyn av extra studietid	39

Sammanfattning

Extra studietid ska bidra till att höja elevers skolresultat och kompensera för deras olika förutsättningar. För att syftet med den extra studietiden ska kunna uppnås behöver skolor organisera, informera om och genomföra den extra studietiden så att eleverna blir motiverade till och ges reell möjlighet att delta.

Även om svenska elevers kunskaper ligger på en god nivå i en internationell jämförelse, tyder resultaten i senare års internationella studier på en negativ utveckling av kunskaperna. Samtidigt ser vi en ökning av andelen elever som saknar behörighet till gymnasieskolans nationella program. Nästan 19 900 elever (16,3 procent) saknade behörighet till de nationella programmen våren 2024. Det är centralt för en positiv samhällsutveckling att fler elever lyckas i skolan och når en gymnasieexamen som leder till etablering på arbetsmarknaden eller fortsatta studier. För individen är att lyckas i skolan en stark skyddsfaktor mot bland annat arbetslöshet.¹

Olika insatser görs för att vända denna utveckling. Att erbjuda eleverna mer undervisningstid är en åtgärd. Den 1 juli 2022 trädde lagstiftningen i kraft om att alla grundskolor ska erbjuda elever i årskurserna 4–9 möjlighet att delta i extra studietid. Den extra studietiden utgör ett komplement till den ordinarie undervisningen i grundskolan och syftar till att ge elever möjlighet att få stöd i skolarbetet, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling, exempelvis genom att ta igen, befästa eller fördjupa sina ämneskunskaper. Den extra studietiden kan därmed gynna alla elever oavsett kunskapsnivå.

Skolinspektionen har under vårterminen 2024 granskat skolors arbete med extra studietid i mellan- och högstadiet genom två olika inspektionsformer; tematisk tillsyn och tematisk kvalitetsgranskning.

Granskningarna visar på brister och kvalitetsproblem i skolors arbete med den extra studietiden

Skolinspektionen kan konstatera att den samlade bilden av de granskade skolornas arbete med extra studietid visar på brister och kvalitetsproblem. I hälften av skolorna (30 av 60) som tillsynats har brister konstaterats. I en övervägande majoritet skolor (28 av 30) behöver kvaliteten öka. Organisatoriska hinder, svagheter i arbetet med att motivera och tydliggöra nyttan för eleverna av att delta på den extra studietiden samt att skolorna behöver ta ett tydligare pedagogiskt grepp om den undervisning som bedrivs är några av myndighetens sammanfattande iakttagelser.

¹ Skolverket (2023) Skolverkets bedömning av läget i skolväsendet 2023. Rapport 2023:9, Skolverket (2024) Slutbetyg i grundskolan Våren 2024. Dnr 2024:2199.

Den tematiska tillsynen ger en bild av i vilken utsträckning skolor erbjuder extra studietid till elever i mellan- och högstadiet i enlighet med skollagens krav. Den visar att det ofta förekommer brister i relation till författningarnas krav avseende den extra studietiden. Av de 60 skolor som har ingått i tillsynen har brister konstaterats på 30 skolor. Resultaten från den tematiska tillsynen återfinns i bilaga 5.

I den tematiska kvalitetsgranskningen granskas kvaliteten i skolornas arbete med den extra studietiden utifrån Skolinspektionens kvalitetskriterier. Den har särskilt fokus på rektors och lärares ansträngningar för att utforma och genomföra en undervisning inom den extra studietiden som utgår från elevernas behov och som motiverar elever till att ta del av den extra studietiden. Den tematiska kvalitetsgranskningen visar att 28 skolor av 30 behöver utveckla arbetet inom det granskade området.

Nedan redogör vi för granskningarnas viktigaste iakttagelser och slutsatser.

Skolors arbete behöver utvecklas för att fler elever ska ges möjlighet att delta i extra studietid

I den tematiska tillsynen framgår att elever på flera skolor inte erbjuds två timmar extra studietid per vecka. Tillsynen visar också att skolorna ibland har svårt att få till organisationen kring den extra studietiden för att alla elever ska ha en reell möjlighet att delta. Det handlar ofta om att skolorna har begränsade möjligheter att påverka skolskjutsarna, vilket försvårar schemalaggningsen av den extra studietiden. Tillsynen visar att en del elever missar hela eller delar av den extra studietiden för att de är beroende av skolskjuts eller för att de har annan undervisning, som exempelvis modersmålsundervisning, som krockar med den extra studietiden.

Den tematiska kvalitetsgranskningen visar att den extra studietiden i låg utsträckning har utformats så att eleverna kan använda tiden till att utveckla och fördjupa sina kunskaper. Såväl eleverna som skolans personal har ofta en bild av att den extra studietiden är avsedd för de elever som ligger efter i skolarbetet eller som har behov av stöd. Bilden är ofta begränsad till att eleverna kan "ta igen", "arbeta i kapp" eller få hjälp med sina läxor. Det speglas också i att skolornas arbete med att informera och motivera till deltagande sällan riktas mot elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Det resulterar i att de elever som har lätt för sig i skolan sällan ser något syfte med att delta. I de fall lärarna särskilt försöker uppmuntra enskilda elever handlar det oftast om de elever som lärarna bedömer har ett behov av att delta för att nå de kriterier som minst ska uppnås. Samtidigt uppger personalen på flera skolor att det även är svårt att få de elever som behöver den extra studietiden mest att delta. Det är viktigt att understryka att Skolinspektionen ser positivt på den strävan som finns vad gäller att motivera elever som ligger efter. Det är samtidigt viktigt att poängtera vikten av att inte ha en för snäv bild av målgruppen för den

extra studietiden och att förstärka arbetet vad gäller att motivera alla elever att delta i extra studietid för att komma längre i sitt lärande.

Nyttan för eleverna att delta i den extra studietiden kan behöva tydliggöras på flera skolor

Den tematiska kvalitetsgranskningen visar att skolorna behöver göra större ansträngningar för att uppmuntra elever att delta i den extra studietiden. Det kan i vissa fall handla om att personalen inte anser sig ha fått tillräcklig information från rektorn om att den extra studietiden ska utformas utifrån elevernas behov, exempelvis även för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Granskningen visar att detta i sin tur har betydelse för vilken information lärare ger till elever samt i vilken utsträckning de uppmuntrar alla elever att delta i den extra studietiden. Eleverna i granskningen känner i regel till att skolan erbjuder extra studietid, men en vanlig uppfattning är att studietiden riktar sig endast till elever i behov av mer lärarstöd. Granskningen visar att lärares information om den extra studietiden som en möjlighet till fördjupning och utmaningar på många skolor är begränsad.

Elevernas behov behöver styra mer vid utformningen av den extra studietiden

Elevernas förutsättningar och kunskapsresultat är alltför sällan utgångspunkten för hur den extra studietiden utformas eller bemannas. Ofta är det inte elevernas behov som styr bemanningen av den extra studietiden utan enbart vilka lärare som bedöms ha utrymme att närvara. På en del skolor är bilden att den extra studietiden har beaktats först när den övriga organisationen och planeringen redan är på plats, vilket ger följdproblem som innebär att studietiden inte utnyttjas till fullo.

Kvaliteten i skolornas arbete med den extra studietiden speglas till viss del av hur många elever som deltar i verksamheten på de olika skolorna. På skolorna med hög kvalitet är andelen elever som någon gång deltar i den extra studietiden högre jämfört med på skolorna där arbetet bedöms hålla låg kvalitet. Generellt är det dock få elever som deltar på den extra studietid som skolorna anordnar.

Skolinspektionens granskningar visar sammantaget att den extra studietiden inte fullt ut används som en kompletterande insats i syfte att stärka elevers utveckling och lärande. Därmed bekräftas i stora delar den riskbild som legat till grund för granskningarna. Att tydliggöra och förankra syftet med den extra studietiden bland både personal och elever samt öka ansträngningarna för att motivera och möjliggöra för en bredare målgrupp elever är därmed viktiga områden för skolorna att utveckla för att syftet med den extra studietiden ska nås.

Rapporten presenterar resultaten från den tematiska kvalitetsgranskningen

Den fortsatta framställningen i denna rapport avser Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning av skolors arbete med extra studietid. I rapporten visar vi på utvecklingsområden i arbetet som identifierats i den tematiska kvalitetsgranskningen.

Iakttagelserna och slutsatserna som presenteras i rapporten gäller de skolor som har granskats och avser inte att ge en nationell bild. Resultaten från den tematiska tillsynen återfinns i bilaga 5.

Inledning

Den 1 juli 2022 trädde en ny lagstiftning i kraft som innebär att alla grundskolor ska erbjuda elever i årskurserna 4 till och med 9 möjlighet att delta i undervisning i form av extra studietid, i en omfattning om minst två timmar per vecka.² Det grundläggande syftet med reformen är att höja kunskapsresultaten och bidra till ökad likvärdighet. Den extra studietiden ska bidra till att kompensera för elevers olika förutsättningar.³

Den extra studietiden utgör ett komplement till den ordinarie undervisningen i grundskolan och syftar till att ge elever möjlighet att få stöd i skolarbetet, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling, exempelvis genom att ta igen, befästa eller fördjupa sina ämneskunskaper. Eleverna ska även kunna utnyttja tiden för att utveckla och använda olika inlärningsstrategier samt för att planera, genomföra och utvärdera det egna lärandet.⁴ Eftersom den extra studietiden utgör undervisning ska den ledas av lärare. Det är frivilligt för elever att delta i extra studietid.⁵ Det är inte meningen att extra studietid ska ersätta sådana stödåtgärder som en elev kan ha rätt till, såsom extra anpassningar och särskilt stöd eller stödåtgärder för nyanlända elever.⁶

Begreppet ”extra studietid” infördes i samband med de nya lagkraven. Enligt förarbetena till reformen innefattar den extra studietiden vad som i många sammanhang kallas för ”läxhjälp”. Benämningen ”studietid” föreslogs av utredningen Mer tid till undervisning (SOU 2021:31) som ett förslag på en affektionsneutral benämning. Tanken med den valda benämningen var att den skulle lösgöra sig från kopplingen till läxor och den stigmatisering som kan kopplas till att vissa elever hänvisas till undervisning efter skoltid.⁷

Därför har Skolinspektionen granskat extra studietid på mellan- och högstadiet

För att den extra studietiden ska kunna bidra till att öka likvärdigheten och höja kunskapsresultaten i skolan behöver skolor organisera, informera om och genomföra den extra studietiden så att eleverna blir motiverade att delta. Det innebär att skolorna behöver ta ansvar för att elever uppmuntras till att delta och att verksamheten till sin form och sitt innehåll håller hög kvalitet och utgår från elevernas behov, så att det blir meningsfullt för eleverna att delta. Eftersom lagstiftningen är relativt ny sker denna tematiska kvalitetsgranskning tidigt i implementeringsfasen. Därmed blir resultaten från granskningen även en indikation på hur

² 10 kap. 5 a § skollagen.

³ Prop. 2021/22:111, s. 18–20.

⁴ Prop. 2021/22:111, s. 15–16.

⁵ 10 kap. 5 a § skollagen.

⁶ Prop. 2021/22:111, s. 16.

⁷ SOU 2021:31, s. 214.

implementeringsarbetet fortlöper och vilka utmaningar som skolorna möter i det arbetet.

Parallellt med denna tematiska kvalitetsgranskning som bedömt verksamheternas kvalitet i arbetet med extra studietid har Skolinspektionen även gjort en tematisk tillsyn av den extra studietiden. Tillsynen är en detaljerad och systematisk granskning för att kontrollera att verksamheter uppfyller de krav som följer av tillämpliga författningar. Resultaten från den tematiska tillsynen redovisas i bilaga 5 till denna rapport.

Riskbild som utgångspunkt för granskningen

I det följande stycket sammanfattas den riskbild som varit utgångspunkt för Skolinspektionens granskning av den extra studietiden.

Risk att bemanningen av den extra studietiden inte utgår från elevernas behov

Det finns en risk att andra faktorer än elevernas behov avgör hur den extra studietiden bemannas. Utvärderingar av olika läxhjälsinitiativ i Sverige har visat att det finns en tendens att verksamheten snarare bemannas utifrån de rådande omständigheterna på skolan än utifrån en analys av elevernas behov. Enligt utvärderingarna bemannades verksamheten i en del fall av personal som tidsmässigt hade utrymme för detta, snarare än genom en medveten styrning och planering utifrån syftet med insatsen.⁸ Vid de skolor där bemanningen främst utgjordes av lärare som schematekniskt hade tid över varierade den pedagogiska och ämnespedagogiska kompetensen mellan de olika läxhjälsstillfällena, vilket innebar att det ibland var svårt för eleverna att få hjälp i vissa ämnen.⁹

Kopplat till bemanning finns även en risk att avsaknad av kommunikation och samplanering mellan elevens ordinarie lärare och den som leder studietiden kan leda till att eleven inte får adekvat hjälp under själva studietiden. I Skolverkets utvärdering av läxhjälsinitiativ förekom exempel där varken elever eller läxhjälsledare helt förstod syftet med elevens uppgifter. I dessa fall fanns en risk att läxhjälpen gav eleverna stöd som inte var i linje med lärarens pedagogiska avsikt.¹⁰

Bilden av och information om den extra studietiden kan påverka elevers deltagande

Bilden av och tillgången till information om den extra studietiden bland lärare och elever tycks påverka elevers vilja att delta. Forskning visar att det har betydelse för elevernas deltagande hur skolläring, lärare och övrig personal talar om läxhjälsverksamheten, när det är frivilligt för elever att

⁸ Skolverket (2014); Ambrose, A., Ivermark, B. (2020).

⁹ Ambrose, A., Ivermark, B. (2020), s. 69.

¹⁰ Skolverket (2014), s. 32.

delta.¹¹ Ett exempel från läxhjälp i Norge visade att i de fall läxhjälpen inriktades mot elever som låg efter i sin kunskapsutveckling kunde det bli stigmatiserande att delta, då eleverna uppfattade verksamheten som stödundervisning. Därmed var eleverna också tveksamma till att delta.¹² Denna tendens tycktes också öka i takt med att eleverna blev äldre.¹³

Det finns också risker kopplade till att elever inte får tillräcklig eller rätt information om den extra studietiden av lärare och annan personal. Det finns exempel från läxhjälpprojekt där elever inte kände till eller hade missförstått möjligheterna att gå till läxhjälpen. I ett fall trodde eleverna till exempel att verksamheten bara var öppen för elever som inte uppnått godkända resultat, trots att den var öppen för alla som önskade.¹⁴

Skolledningens engagemang och insikt i den extra studietiden kan vara en viktig faktor för hur väl informationen om den extra studietiden sprids på skolan. I ett svenskt projekt där läxhjälpen anordnades av en extern aktör belystes vikten av att den frivilliga läxhjälpen var väl förankrad hos skolledningen, då det påverkade hur information om läxhjälpen spreds på skolan och vilken genomslagskraft den fick.¹⁵

Risk att elever inte upplever den extra studietiden som meningsfull och därmed inte deltar

Huruvida den extra studietiden upplevs som ett meningsfullt sammanhang för elever kan också bero på i vilken utsträckning läraren involverar eleverna i planeringen av innehållet, samt i vilken mån läraren agerar följsamt i relation till olika elevers behov och kapacitet. I Skolinspektionens granskning av gymnasieskolors arbete med att förebygga studieavbrott framkom att många elever på de 30 granskade skolorna inte upplevde sig sedda och hörda samt att skolan inte tog hänsyn till vad just de behöver för att lyckas i skolan.¹⁶ Skolinspektionen konstaterade att när skolorna inte använder den potential som finns hos dessa elever riskerar elevernas motivation att delta i undervisningen att minska.¹⁷

När den obligatoriska och integrerade läxhjälpen infördes i Danmark var elevernas närvaro inledningsvis frivillig.¹⁸ En utvärdering visade att det var kännetecknande för de elever som deltog i den frivilliga läxhjälpen att de hade bättre relationer med lärarna än de elever som valde att inte delta.¹⁹ Utifrån en sociokulturell syn på lärande utvecklas kunskap i ett socialt sammanhang, där interaktion och relationsskapande utgör betydelsefulla aspekter i lärandet.²⁰ I vilken utsträckning eleverna upplever sig ha

¹¹ Ambrose, A., Ivermark, B. (2020), s. 76.

¹² Haugsbakken m.fl. (2009), s. 152.

¹³ Haugsbakken m.fl. (2009), s. 160.

¹⁴ Skolverket (2014), s. 28.

¹⁵ Ambrose, A., Ivermark, B. (2020), s. 73.

¹⁶ Skolinspektionen (2015).

¹⁷ Skolinspektionen (2015), s. 12.

¹⁸ Myrup Jensen m.fl. (2018).

¹⁹ Myrup Jensen m.fl. (2018), s. 48.

²⁰ Dysthe (2003), s. 31.

förtroendefulla relationer med lärarna, där eleven upplever att hen ingår i ett meningsfullt sammanhang, kan således påverka elevens deltagande i den extra studietiden.

Syfte och frågeställningar

Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska kvaliteten på undervisningen inom den extra studietiden i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. Granskningen har särskilt fokus på rektors och lärares ansträngningar för att utforma och genomföra en undervisning som motiverar elever till att ta del av den extra studietiden och kompenserar för elevers olika förutsättningar.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning ger rektor förutsättningar för undervisning inom den extra studietiden som utgår från elevernas behov och som motiverar dem till att ta del av den extra studietiden?
2. I vilken utsträckning genomför lärarna undervisning inom den extra studietiden som utgår från elevernas behov och som motiverar dem till att ta del av den extra studietiden?

Avgränsningar

Granskningen är inriktad mot rektorers och lärares arbete. Kvaliteten i huvudmannens styrning av den extra studietiden är inte i fokus och har därmed inte granskats och bedömts. Däremot har viss information om vilka förutsättningar huvudmannen skapat för den extra studietiden samlats in. Den information som framkommit presenteras i denna rapport. Det har inte heller ingått i granskningen att bedöma i vilken utsträckning den extra studietiden har lett till effekter för elevernas måloppfyllelse.

Granskningen är inriktad mot undervisningen inom den extra studietiden. De organisatoriska delar som rör när i tid den extra studietiden förläggs eller hur skolan säkerställer att alla elever kan delta har inte granskats.²¹ Granskningen omfattar inte heller extra studietid som genomförs som fjärrundervisning.²² Elevens rätt till sådan personal som eleven behöver utifrån sitt stödbehov omfattas inte heller av denna granskning. Utifrån att det är frivilligt för elever att delta har inte det faktiska deltagandet i den extra studietiden granskats.

Granskningens genomförande

Granskningen har genomförts på totalt 30 grundskolor, varav hälften har granskats avseende extra studietid för elever i årskurs 4–6 och hälften för elever i årskurs 7–9. Utöver denna indelning eftersträvar urvalet att fånga en variation av grundskolor utifrån föräldrars utbildningsbakgrund och

²¹ Det förekommer dock att brister kopplat till regelefterlevnaden i dessa delar har framkommit vid de genomförda skolbesöken, vilket genererat ärenden hos myndigheten. Dessa har dock inte utretts inom ramen för denna granskning.

²² Detta ingick emellertid i myndighetens tematiska tillsyn av extra studietid. Se bilaga 5. Dock var det inte någon av skolorna i tillsynen som bedrev extra studietid i form av fjärrundervisning.

kommuntyp. Skolinspektionens urvalsprinciper innebär bland annat att skolor som inspekterats under det senaste året har exkluderats från granskningen.

Granskningen har genomförts under våren 2024 med hjälp av intervjuer, observationer och dokumentstudier. Skolinspektionen har genomfört de flesta intervjuerna på plats i de granskade skolorna, men enstaka intervjuer har av praktiska skäl ägt rum digitalt. Såväl elever som lärare och rektorer har intervjuats.

Vid skolbesöken har en observation av den extra studietiden genomförts. Syftet med observationen var framför allt att ge underlag för intervjuerna. På varje skola har också två gruppintervjuer med elever hållits. Dels med elever som deltar i extra studietid, och om möjligt som även deltog vid det tillfälle som observerades, dels med andra elever i de årskurser som granskningen berör på den aktuella skolan. En jämn könsfördelning har eftersträvat i båda elevgrupperna. Två gruppintervjuer har också hållits med lärare: en med elevernas ordinarie lärare och en med de lärare och den personal som leder den extra studietiden separat. Dessutom har Skolinspektionen intervjuat skolornas rektorer.

Intervjuerna, observationen och den insamlade dokumentationen ligger till grund för de kvalitetsbedömningar som Skolinspektionen har gjort av rektorernas och lärarnas arbete. Bedömningarna utgår ifrån ett antal kvalitetskriterier som myndigheten har tagit fram. Bedömningarna sammanställs i ett verksamhetsbeslut för varje skola och riktas till skolans rektor och huvudman.

Kriterierna som definierar vad som bedöms utgöra hög kvalitet inom respektive bedömningsområde finns i bilaga 1 till rapporten. För utförligare beskrivning av metod och urvalsprinciper, se bilaga 2. En förteckning över de skolor som ingått i granskningen återfinns i bilaga 3.

Det här visar granskningen

Här presenteras Skolinspektionens bedömningar och iakttagelser. Kapitlet inleds med en beskrivning av den övergripande bedömningen av skolornas arbete inom det granskade området. Därefter redovisas resultaten och iakttagelserna, uppdelat på två avsnitt som på olika sätt speglar hur rektorer och lärare på de granskade skolorna arbetar med extra studietid för att elever ska motiveras att delta. Det första handlar om rektorernas arbete med att skapa förutsättningar för arbetet med den extra studietiden. Det andra avsnittet handlar om genomförandet av den extra studietiden. Avslutningsvis redovisas även uppgifter från huvudmännen om vilka förutsättningar och utmaningar som de uppfattar finns för den extra studietiden. Detta är information som enbart redovisas i denna rapport och som alltså inte ligger till grund för bedömningarna i verksamhetsbesluten.

Skolorna behöver göra större ansträngningar för att fler elever ska bli motiverade till och ges reella möjligheter att delta

Skolinspektionens övergripande bedömning är att nästan alla skolor som granskats behöver höja kvaliteten i arbetet med den extra studietiden. Endast två av 30 skolor i granskningen bedöms nå hög kvalitet i de båda granskade områdena.²³ Hos övriga skolor saknas viktiga aspekter som innebär att den extra studietiden inte utformas medvetet eller inte nyttjas effektivt för att öka elevernas måluppfyllelse. Fyra av de granskade skolorna bedöms i låg utsträckning ha ett ändamålsenligt arbete med att utforma och genomföra den extra studietiden på ett sätt som uppmuntrar eleverna att delta, vilket innebär att skolorna går miste om den potential som den extra studietiden har att stärka elevernas kunskapsutveckling och verka kompensatoriskt för elevernas måluppfyllelse. Kvaliteten i skolornas arbete med den extra studietiden speglas till viss del av de uppgifter som finns om hur många elever som deltar i verksamheten på de olika skolorna. På de flesta skolorna som granskats är det få elever som deltar i den extra studietiden, enligt de tillfrågade rektorerna. På en av skolorna med hög kvalitet sticker däremot deltagandet ut i positiv bemärkelse. Det har inte framkommit några tydliga skillnader i kvalitet mellan mellanstadiet och högstadiet.

Det framgår tydligt av granskningens resultat att en majoritet av skolorna behöver göra mer för att eleverna ska motiveras till och ges möjlighet att delta i den extra studietiden. Det vanligaste utvecklingsområdet är att rektorerna behöver förtydliga för lärarna att de bör uppmuntra alla elever att delta i den extra studietiden. Det handlar om att lärarna särskilt behöver uppmuntra de elever som har störst behov av att delta i den extra studietiden utifrån att de har svårt att nå målen men också om att eleverna

²³ Det kan noteras att dessa skolor återfinns i områden med stora socioekonomiska utmaningar, enligt Boverkets Segregationsbarometer.

behöver få information om att även de som har kommit längre i sin kunskapsutveckling kan nyttja tiden för att fördjupa och utveckla sina kunskaper. Det förekommer emellertid också att det föreligger hinder för elevernas deltagande.²⁴ I förlängningen innebär dessa resultat att den extra studietiden, med ett fåtal undantag, inte utformas eller används effektivt för att öka elevernas måluppfyllelse.

Behov av att stärka och förankra gemensamma arbetssätt

För att besvara granskningens första fråga har Skolinspektionen fokuserat på rektorns kommunikation med lärarna om den extra studietiden och hur rektorn bemannar och skapar förutsättningar för planering och uppföljning av den extra studietiden.

Endast på fyra skolor som granskats håller rektorns arbete inom detta område hög kvalitet, enligt Skolinspektionens bedömningar. På tio skolor bedöms detta arbete hålla låg kvalitet och på de resterande 16 skolorna bedrivs ett arbete som i flera delar håller god kvalitet men där det samtidigt finns utvecklingsområden.

Det vanligaste utvecklingsområdet handlar om att rektorn i sin kommunikation med lärarna om den extra studietiden behöver förmedla vikten av ett gemensamt arbete för att på ett tydligare sätt uppmuntra elever att delta i extra studietid utifrån deras olika behov.

En tydlig riktning och ambition för arbetet saknas i flera fall

Personalen på besökta skolor har ofta inte fått tydlig information om att informera och uppmuntra alla elever att delta i extra studietid. Lärarna informerar visserligen eleverna om att den extra studietiden finns, men skolornas arbete med att uppmuntra eleverna att delta i den extra studietiden är ofta begränsat till enskilda lärares insatser, snarare än att det blir ett gemensamt arbete på skolenheten. Därmed varierar det också mellan elever vilken information om den extra studietiden som når dem.

Att lärare och elever har kännedom om den extra studietiden och dess syfte är en grundläggande utgångspunkt för att skolan ska kunna arbeta med att utveckla en verksamhet som håller hög kvalitet och med att motivera eleverna att delta. Granskningen visar dock att rektorerna på flera av de besökta skolorna inte informerat lärarna om de nya lagkraven. Rektorns information har i vissa fall varit knapphändig om vad de nya lagkraven innebär för skolans arbete och hur lärarna ska förhålla sig till dem. I några fall har rektorns signaler till personalen varit att verksamhet (som ibland har ett snävt syfte, till exempel "omprovstid") som skolan erbjudit sedan tidigare kan fortsätta oförändrat. I vissa fall har mindre justeringar gjorts av den befintliga verksamheten, för att de nya kraven ska uppfyllas. Det kan till exempel vara att tiden har förlängts. Även om den generella bilden är att de

²⁴ Dessa framgår tydligt i den tematiska tillsynen av extra studietid, som återfinns i bilaga 5.

flesta rektorerna har en medvetenhet om vad de nya lagkraven innebär har rektorn många gånger inte reflekterat över vad det innebär för den egna organisationen. Det förekommer också att rektorn på vissa skolor har övertolkat kravet på att den extra studietiden ska vara frivillig, vilket inneburit att skolans personal har varit försiktiga med att uppmuntra eleverna att delta. Rektorns engagemang i skolans arbete med extra studietid, och att rektorn ser värdet i den extra studietiden, har stor betydelse för skolans arbete med studietiden. När rektor inte tydliggjort syfte och mål med den extra studietiden blir det mest läxhjälp eller omprovstid, och då har inte heller lärarna förstått vikten av att de ska uppmuntra elever att gå dit.

Skolor har ofta en för snäv bild av vilka den extra studietiden riktar sig till

Rektorer informerar i de flesta fall sina lärare att den extra studietiden är till för alla elever. Trots det har skolans personal ofta en snäv bild av att det är de elever som har svårt att klara skolarbetet som de bör uppmuntra särskilt att delta. Skolpersonalen tänker inte alltid på att det finns andra grupper av elever som också kan ha nytta av den extra studietiden. Skolornas informationsinsatser baseras dock sällan på några analyser av elevernas behov av den extra studietiden. Målgruppen för den extra studietiden blir därför nästan enbart elever som har svårt att hinna med det ordinarie skolarbetet eller som på grund av frånvaro har missat ett prov eller något moment i undervisningen. Det blir därmed ofta ett snävt fokus på de granskade skolorna som signalerar att den extra studietiden är till för att eleverna ska arbeta med att göra klart, arbeta i kapp och ta igen skolarbete. Det är också vanligt att den extra studietiden används just för att göra klart läxor eller hemuppgifter på skolan. Det är alltså sällan något fokus på att eleverna ska använda den extra studietiden till fördjupning. På flera skolor framhåller personalen att det även är svårt att motivera de elever som har störst behov av den extra studietiden att delta. En rektor uppger att de elever som regelbundet deltar i den extra studietiden visserligen inte alltid är de som behöver det mest, det vill säga de som riskerar betyget F i många ämnen, men att de elever med störst behov kanske har andra pågående stödinsatser och då har skolan andra lösningar för att stötta dem.

Eftersom rektorn i många fall inte säkerställer att det sker något samlat arbete på skolan med att informera och uppmuntra elever att delta i den extra studietiden utifrån elevernas olika behov, utan detta i många fall är upp till enskilda lärare, sker det sällan något aktivt arbete för att medvetet uppmuntra grupper av elever att delta i den extra studietiden. På en skola framkommer exempelvis att det är fler flickor än pojkar som deltar i den extra studietiden, trots att pojkarna har lägre kunskapsresultat. Samtidigt uppger rektorn att skolan inte medvetet arbetar med att få fler pojkar att delta i den extra studietiden utan i stället arbetar på individnivå med vem

som behöver gå dit. Samtidigt uttrycker rektorn att flickor är mer benägna att gå till den extra studietiden, då de oftare gör som lärarna säger.

Det finns dock skolor som organiserat arbetet med den extra studietiden för att nå flera grupper av elever. På en skola uppger rektorn exempelvis att den extra studietiden tas upp på möten med elevhälsoteamet där rektorn också är med. Där har skolan också gjort överenskommelser med elever med behov av lärarstöd men även med några högpresterande elever för att de ska ta del av den extra studietiden och få hjälp med studieplanering och att se över veckan för att få kontroll. Då är fokus på att minska stress hos de eleverna. Att använda den extra studietiden på det viset är något som rektorn tagit upp med skolans personal. Rektorn uppger också att studietiden fyller en viktig social funktion för flera av eleverna.

Hur den extra studietiden benämns på skolan har ett signalvärde

Det något snäva synsätt som finns hos både skolpersonal och elever på de granskade skolorna, att den extra studietiden är till för de elever som behöver ta igen skolarbete eller för arbete med läxor, manifesteras bland annat genom att den extra studietiden ofta kallas för just "läxhjälp" eller "studiestöd" på skolorna. På några skolor pratar lärare och elever i stor utsträckning om den extra studietiden som "omprovstid". Det framgår av granskningen att rektorerna eller skolans personal inte har tänkt särskilt mycket på vad den extra studietiden kallas och många gånger är benämningen en kvarleva från den verksamhet som skolan bedrev innan de nya lagkraven infördes. På en skola där den extra studietiden kallas för "steget före" finns dock en medveten tanke bakom benämningen, även om det även i det fallet rör sig om verksamhet som fanns även innan reformen. Lärarna på skolan uppger att namnet bidrar till att eleverna vill ligga steget före.

Hur befintlig läxhjälpverksamhet varit utformad avspeglas tydligt i den extra studietiden

En majoritet av de granskade skolorna har sedan tidigare haft någon form av läxhjälpverksamhet, som i olika utsträckning anpassats för att möta de nya lagkraven för extra studietid. I flera fall har befintlig verksamhet fortsatt i oförändrad form. Hur välutvecklad den tidigare befintliga verksamheten var återspeglas därför i hur den extra studietiden fungerar idag på dessa skolor. Skolor med enklare upplägg för sådan verksamhet har sällan tagit ett förnyat helhetsgrepp om verksamheten för att säkerställa att syftet med den extra studietiden uppnås.²⁵

²⁵ Det framgår också av granskningen att skolorna, utöver den extra studietiden, även erbjuder andra typer av extra insatser för att stärka elevernas lärande, utöver den ordinarie undervisningen. Dessa har dock inte omfattats av denna granskning.

Bemanningen av den extra studietiden utgår inte alltid från elevernas behov

Granskningen visar vidare att bemanningen av den extra studietiden i begränsad utsträckning utgår från vad skolans uppföljning av elevernas kunskapsresultat visar. Rektorerna har generellt en god kännedom om elevernas olika behov genom regelbunden uppföljning av skolans kunskapsresultat, men hur den extra studietiden bemannas utgår oftast inte från denna kännedom. En rektor uppger till exempel att skolans elever har låg måluppfyllelse i bland annat matematik, men rektorn säger samtidigt att hen inte bemannat den extra studietiden med lärare i det ämnet. På en annan skola säger lärarna att den extra studietiden inte är riktad mot något särskilt ämne där eleverna har ett behov av mer stöd. Lärarna uppger att det finns många elever som behöver stöd i matematik eller som läser svenska som andraspråk, men det går inte att få det stödet under den extra studietiden eftersom rektorn inte bemannat den extra studietiden utifrån något särskilt behov hos eleverna. Inte heller har rektorerna på de granskade skolorna funderat särskilt på om flickor och pojkar kan ha olika behov när de bemannat den extra studietiden.

Det framkommer dock i empirin att det förekommer att bemanningen av den extra studietiden möter elevernas behov, men det är inte resultatet av en medveten planering för att utnyttja den extra studietidens potential att bidra positivt till elevernas kunskapsutveckling maximalt. I de flesta fall är det de lärare som har mest utrymme i sin tjänst som bemannar den extra studietiden. På några skolor har den extra studietiden förlagts till lärarnas konferenstid, vilket innebär att den extra studietiden bemannas utifrån vilka lärare som finns tillgängliga. På flera skolor bemannar lärarna den extra studietiden enligt rullande scheman. I ett fall uppger lärarna att skälet till detta är att det inte alltid ska vara samma lärare som missar konferenstiden. På enstaka skolor täcks inte hem- och konsumentkunskap, slöjd eller moderna språk in alls i den extra studietiden. I vissa fall kan det till exempel bero på att eleverna får undervisning i dessa ämnen på en annan skolenhet.

På några skolor har rektorn inte säkerställt att den extra studietiden bemannas av lärare. Det kan då vara att det är lärarassistenter, studiehandledare eller specialpedagoger som bemannar vissa eller alla pass.²⁶ På de flesta skolorna är det dock behöriga lärare som bemannar den extra studietiden.

Riktlinjer för planering, utformning och uppföljning av extra studietid saknas på flera skolor

Det förekommer på flera skolor att rektorer inte har förmedlat riktlinjer för hur innehållet i den extra studietiden ska planeras, utformas eller följas upp. Detta arbete läggs i flera fall på lärarna. Det är till exempel inte alltid

²⁶ Eftersom detta kan utgöra en tillsynsbrist utreds det vidare utanför denna granskning.

tydliggjort att elevernas ordinarie lärare förväntas planera och följa upp vad eleverna arbetar med i den extra studietiden men på flera skolor ses det ändå som självklart att det är den ordinarie lärare som ska göra detta. På några skolor framkommer det att rektorn inte har pratat med lärarna om den extra studietiden särskilt och i flera fall har det varit upp till lärarna själva att utforma och genomföra den extra studietiden.

I flera fall uppger lärarna att de diskuterar den extra studietiden på sina arbets- eller ämneslagsmöten, eller att det finns möjlighet att lyfta den extra studietiden i dessa forum även om rektorerna inte avsatt någon särskild tid för detta. Det finns dock exempel på skolor där ett sådant arbetssätt innebär att de lärare som inte deltar i dessa forum inte heller får chans att samverka med de lärare som bemannar den extra studietiden. I granskningen nämns till exempel att lärare i hem- och konsumentkunskap, slöjd och moderna språk inte inkluderas i samverkan kring den extra studietiden på några skolor. I andra fall uppger lärarna att de inte samverkar alls kring den extra studietiden, ibland med hänvisning till att det inte finns sådana behov utifrån hur den extra studietiden organiserats på skolan. När det är elevernas ordinarie lärare som leder den extra studietiden finns inte några större behov av samplanering. Lärare på ytterligare andra skolor uttrycker i flera fall, trots att det saknas uttalade instruktioner och förväntningar från rektorn, att de upplever att de har tillräckliga förutsättningar för planering och samverkan kring den extra studietiden. I vissa fall är det tydligt att den uppfattningen hänger samman med att det är en liten skola och att samverkan därmed kan ske informellt, eller att det är få elever som deltar.

För en del skolor är bilden att den extra studietiden har beaktats först efter att den övriga organisationen och planeringen redan är på plats, vilket ger följdproblem som innebär att studietiden inte utnyttjas till fullo. Av intervjuerna med eleverna framkommer till exempel att det har betydelse för elevernas beslut att delta vid vilka tider och under hur långa pass den extra studietiden erbjuds. Det finns också indikationer på att när den extra studietiden förläggs under två sammanhängande timmar så deltar eleverna oftast bara under en del av passet, och då oftast i början, även om det också förekommer att elever kommer och går under sådana pass. Det innebär dock att tiden i slutet av passet sällan nyttjas effektivt.

Lärares information till elever och genomförande av den extra studietiden

För att besvara granskningens andra fråga har fokus legat på hur lärarna informerar och uppmuntrar eleverna att delta, samt hur lärarna planerar, genomför och följer upp den extra studietiden så att den knyts samman med elevernas ordinarie undervisning och så att eleverna involveras och ges ett aktivt lärarstöd som möter deras behov.

Granskningen visar att det endast är fyra av de granskade skolorna som når hög kvalitet när det gäller lärarnas arbete inom detta område. På fem skolor bedöms arbetet bedrivas med en kvalitet som i låg utsträckning motsvarar

Skolinspektionens kriterier för god kvalitet. På resterande 21 skolor genomför lärarna arbetet med den extra studietiden på ett sätt som delvis bedöms hålla god kvalitet, men där det samtidigt finns utvecklingsområden.

Det lärarna framför allt behöver utveckla är arbetet med att uppmuntra elever utifrån olika typer av behov att delta i den extra studietiden, vilket hänger samman med att rektorerna sällan förmedlat några förväntningar till lärarna om att de ska arbeta med detta.

På många skolor finns engagerade lärare och annan skolpersonal som bedriver ett gott arbete med att genomföra den extra studietiden på ett sätt som innebär att eleverna som deltar oftast får ett bra lärarstöd. Det saknas däremot samsyn och samordning för att säkerställa att planering och innehåll i den extra studietiden utgår från elevernas behov. Lärarna följer inte heller alltid upp vad eleverna arbetat med i den extra studietiden tillsammans med eleverna.

Lärarna informerar eleverna om den extra studietiden men uppmuntrar inte alla elever att delta

Det skiljer sig mellan lärare på skolorna hur mycket de informerar och uppmuntrar eleverna att delta i den extra studietiden, och det är generellt mer fokus på information än uppmuntran. Det är vanligt att lärarna uppger att de har informerat sina egna elever och flera lärare uppger att de särskilt försökt uppmuntra vissa elever som de anser har behov av extra stöd för att klara skolarbetet att delta. Det kan vara elever som har svårt med basfärdigheterna eller som har varit kort tid i landet, men också elever som har svårt att nå tillräckliga ämneskunskaper i något enskilt ämne och därmed uppmuntras av den läraren att delta i den extra studietiden. På en del skolor tar lärarna upp den extra studietiden på utvecklingssamtal eller mentorstiden. Ibland kommer lärarna överens med enskilda elever om att de ska utföra en viss uppgift under den extra studietiden.

Eleverna på de granskade skolorna känner till att den extra studietiden finns, men de har sällan fått information om att de kan använda tiden för att fördjupa och utveckla sina kunskaper. Även i de fall eleverna har fått sådan information är det sällan som de använder tiden på ett sådant sätt. Eleverna har ofta en bild av att den extra studietiden är till för de elever som ligger efter i skolarbetet eller som har behov av stöd. Samtidigt uppger personalen på flera skolor att det är svårt att få de elever som behöver det mest att delta. Lärarna riktar oftast informationen om den extra studietiden till alla elever, men på skolorna finns många exempel på att lärare försöker uppmuntra enskilda elever som de ser har behov av den extra studietiden att gå dit.

På ungefär hälften av skolorna som granskats förekommer det att skolan gjort enskilda överenskommelser med elever och deras vårdnadshavare om att eleverna ska delta i den extra studietiden. I något fall är motivet till detta att skolan ska ha möjlighet att ordna med skolskjuts för den elev som deltar, men oftast är det ett sätt att försöka motivera enskilda elever som

lärarna identifierat har behov av extra studietid att delta. Vissa skolor tillämpar ett anmälningsförfarande till den extra studietiden, där vårdnadshavare anmäler i förväg att en elev ska delta i extra studietid under en viss period. Det framkommer vidare att det ofta är samma elever som deltar i den extra studietiden vid återkommande tillfällen.

Endast en liten andel av skolornas elever deltar i den extra studietiden

Granskningen visar att det uppskattningsvis är mindre än 10 procent av eleverna i genomsnitt som deltar vid de extra studietidstillfällena på de granskade skolorna.²⁷ På en skola deltar ingen elev och på ytterligare en skola är det endast enstaka elever som deltagit sporadiskt.

På en skola sticker deltagandet ut i positiv bemärkelse. Rektorn uppskattar att omkring 90 procent av eleverna någon gång har deltagit i den extra studietiden och uppger att det är många elever som deltar regelbundet. Den aktuella skolan ligger i ett område med stora socioekonomiska utmaningar och rektorn berättar att de extra studietidspassen också har en social dimension för skolans elever, som ibland har begränsade möjligheter att studera i hemmet eller saknar möjligheten att få stöd av sina föräldrar när det kommer till skolarbete. Enligt eleverna som intervjuats på den skolan uppmuntrar lärarna dem hela tiden att delta i den extra studietiden.

Det förekommer en inställning att den extra studietiden kan bidra till stress för eleverna

På vissa skolor uppger rektorn och lärarna att det kan vara problematiskt att uppmuntra de elever som har störst behov av att delta i den extra studietiden. Det finns i vissa fall en bild av att dessa elever redan är skoltrötta och inte orkar med mer undervisning. Motsvarande resonemang förekommer också kring att uppmuntra elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling, där skolans personal i vissa fall uttrycker att dessa elever redan är stressade över skolarbetet och att de därför är försiktiga med att uppmuntra eleverna att ta del av mer undervisning. Det förekommer attityder på vissa skolor kring att elever som når målen inte har behov av extra undervisning och därför inte uppmuntras att ta del av den extra studietiden. Det förekommer också att personal utgår ifrån ett synsätt som innebär att det ses som en belastning för eleverna att de ska behöva vistas på skolan längre än nödvändigt för att kunna delta. Det är samtidigt vanligt att skolans personal inte har reflekterat särskilt mycket över hur de kommunicerar till eleverna om den extra studietiden eller kring vad de signalerar till eleverna genom den information som ges.

På vissa skolor har lärarna dock en medveten tanke kring att skapa en positiv inställning till den extra studietiden. Lärarna på en sådan skola

²⁷ Dessa siffror ska ses som en fingervisning, då de ofta är en uppskattning från rektorn och lärarna. På några skolor registreras inte någon närvaro vid den extra studietiden. Och det kan variera stort mellan olika tillfällen hur många elever som deltar.

uppgifter att de brukar påminna varandra om att ta upp den extra studietiden på utvecklingsamtal och att de ska prata om den i positiva ordalag. Lärarna ser hela tiden till att beskriva den extra studietiden som något positivt och försöker lyfta goda exempel för att få eleverna att se fördelarna med att delta i den extra studietiden. De nämner forskning som visar att det är positivt att arbeta tillsammans, något som är lättare att få till i den extra studietiden jämfört med hemma eller på andra platser. Lärarna uppmanar också vårdnadshavarna att de ska prata positivt om den extra studietiden med sina barn, för då märker de också att fler elever kommer.

Planering och uppföljning av den extra studietiden sker i begränsad utsträckning

Det händer att undervisande lärare ger eleverna uppgifter att arbeta med i den extra studietiden, men oftast arbetar eleverna antingen med uppgifter från lektionen, läxor eller sådant som eleven själv tycker att hen behöver hjälp med. Även om elever ofta går till den extra studietiden på eget bevåg är det nästan alltid för att arbeta med uppgifter som hör till den ordinarie undervisningen. När elevernas ordinarie lärare planerar de uppgifter eleven ska arbeta med under den extra studietiden handlar det ibland om att eleverna ska göra omprov, eller att läraren identifierat att det bland de egna eleverna finns behov av att träna på något särskilt och därmed uppmanar eleverna att göra det under den extra studietiden. Det förekommer även att lärare planerar uppgifter eller tar fram material för de elever som skolan har gjort en enskild överenskommelse med om att de ska delta i den extra studietiden. På vissa skolor är den ordinarie läraren ansvarig för att sätta in elevernas uppgifter till den extra studietiden i en pärm eller i en digital mapp.

Lärares behov av samplanering är under vissa förutsättningar begränsat och sker ibland informellt

På flera av de besökta skolorna är det elevernas ordinarie lärare som också är ansvarig för den extra studietiden. Det innebär att läraren har god kännedom om vad eleverna ska arbeta med, men också att behovet av samplanering med andra lärare är begränsat. Annars sker oftast viss samplanering mellan läraren som bemannar den extra studietiden och elevernas ordinarie lärare, även om den ibland sker informellt. Ibland stämmer lärarna av kring den extra studietiden när de träffas spontant. På flera skolor hänvisar skolans personal till att skolan är liten²⁸ och att personalen därför känner varandra och eleverna väl och att behovet av mer formaliserad samplanering av den extra studietiden därför är begränsat.

²⁸ I praktiken varierar dock elevantalet ganska mycket mellan olika skolor där personalen uttrycker detta.

Det varierar om lärarna följer upp vad eleverna arbetat med vid den extra studietiden

Om en enskild överenskommelse har gjorts mellan undervisande lärare och elev så följer läraren upp att uppgiften gjorts som planerat i den extra studietiden, men om eleven själv bestämt vad hen vill jobba med och deltar i den extra studietiden på eget initiativ så sker mer sällan uppföljning. Den ordinarie läraren känner inte heller alltid till att eleverna har varit i den extra studietiden.

Ibland sker återkoppling av den extra studietiden mellan lärare spontant, på samma sätt som planeringen. Det kan då ske i skolans korridorer eller lärarnas personalrum. Det finns också exempel på att skolor arbetar mer systematiskt med uppföljning. Det kan vara att eleverna har med sig loggböcker till och från den extra studietiden, där lärarna kan kommunicera om bland annat uppgifter som eleverna har arbetat med.

Eleverna upplever oftast att de får ett bra lärarstöd men det varierar mellan ämnen

Eftersom det ofta är få elever som deltar i den extra studietiden, och studieron i de allra flesta fall är god, har den personal som bemannar den extra studietiden goda möjligheter att ge eleverna aktivt lärarstöd. Däremot framkommer det att eleverna inte alltid kan få stöd i alla ämnen. Generellt upplever dock intervjuade elever som deltar i den extra studietiden att de oftast får den hjälp de behöver.

Det framgår vidare av granskningen att rektorns bemanning av den extra studietiden har betydelse för elevernas möjlighet att få det lärarstöd de behöver. Eleverna uppger också att det har betydelse för deras beslut att delta eller inte i den extra studietiden vilken personal det är som bemannar den extra studietiden. Det framkommer också att det ibland är svårt för personal som inte är behörig i de ämnen som eleverna arbetar med i den extra studietiden att erbjuda eleverna det lärarstöd de behöver. Exempel på sådana ämnen som nämns är de naturorienterande ämnena och matematik.

Den extra studietiden kan även fylla en social funktion

Eleverna som deltar vid den extra studietiden tar upp flera aspekter som de uppskattar med verksamheten. Förutom att de oftast får bra lärarstöd, uppger elever vid ett par skolor att den extra studietiden också har en social dimension. Eleverna på en skola uttrycker att den extra studietiden bidrar till att skapa en känsla av trygghet, när de vet att de kan gå dit för att få hjälp om de behöver det. På en annan skola uppger eleverna att den extra studietiden även fyller en social funktion.

Även skolpersonalen på flera skolor upplever att den extra studietiden fyller en social funktion. På en skola uppger rektorn och lärarna att den extra studietiden har ett socialt värde för några elever. Det finns elever som har behov av att få prata med en vuxen i en lugn miljö och då finns den möjligheten under den extra studietiden. På en annan skola uttrycker en

lärare att det är positivt att alla lärarna bemannar den extra studietiden, eftersom det bidrar till att lärarna lär känna fler elever och det är fler vuxna som engageras i elevernas skolgång. Några av lärarna tycker att de sociala relationerna på skolan ökat tack vare den extra studietiden, eftersom både fler lärare och fler elever möts med hjälp av den extra studietiden.

Huvudmannens förutsättningar för och uppföljning av den extra studietiden

Skolhuvudmännens arbete med den extra studietiden har inte bedömts, men en kartläggning av vilka förutsättningar de skapat för skolorna att anordna den extra studietiden har gjorts, genom att huvudmännen för de granskade skolorna fått svara på ett antal skriftliga frågor. Resultatet av denna kartläggning redovisas här.

Av den insamlade informationen framgår bland annat att många av huvudmännen för de granskade skolorna gjort olika informationsinsatser i samband med att de nya lagkraven implementerades. Det är även vanligt bland de lite större huvudmännen att de samordnat den extra studietiden centralt med hänsyn till skolskjutsar. Det förekommer också att huvudmän beslutat centralt när den extra studietiden ska genomföras.

Utmaningarna med den extra studietiden skiljer sig mellan olika platser

Det framgår vidare av kartläggningen att de utmaningar som skolhuvudmännen ser med den extra studietiden skiljer sig åt på olika platser. Huvudmän med många små och avlägset belägna skolenheter uttrycker att de ser utmaningar kopplat till samordningen av skolskjutsar. Begränsad tillgång till behöriga lärare medför också utmaningar vid bemanning av den extra studietiden. En kommunal huvudman uttrycker just att det är svårare att organisera för extra studietid på mindre landsbygdsskolor än på skolor i centralorten. Dels handlar det om anpassningar i schemat i förhållande till skolskjutsar, dels att motivera eleverna att stanna kvar för den extra studietiden och ta en senare buss hem. En annan huvudman beskriver att huvudmannen övervägt att erbjuda extra studietid i form av fjärrundervisning för elever med skolskjuts, men att detta innebär ett dilemma eftersom eleverna ibland saknar en god studiemiljö i hemmet och därför har behov av att delta i den extra studietiden i skolans lokaler. Samma huvudman beskriver att det också blir svårt eftersom eleverna har lång resväg hem och att den extra studietiden i så fall inte kan förläggas i direkt anslutning till skoldagen om eleverna ska kunna delta genom fjärrundervisning. Som kontrast till dessa två exempel uppger en huvudman för en stor skola centralt belägen i en storstad att det i stället är skolans lokaler och att skolan är "trångbodd" som utgör utmaningar för skolans organisering av den extra studietiden.

Svårt att motivera de elever med störst behov att delta i den extra studietiden

En ytterligare utmaning som huvudmännen ser är att det är svårt att motivera de elever som skulle ha störst nytta av den extra studietiden att delta. Flera huvudmän uttrycker att skolorna behöver arbeta mer medvetet med att motivera eleverna att delta. En huvudman beskriver även att de initierat ett generellt arbete för att öka samverkan med vårdnadshavarna. Det arbetet bedömer huvudmannen också kan ha effekten att fler av de elever som har störst behov av den extra studietiden deltar.

Huvudmännen följer upp den extra studietiden men i begränsad omfattning

De flesta huvudmän har följt upp den extra studietiden i någon utsträckning, även om det i vissa fall är begränsat till att huvudmannen följt upp muntligt med rektorerna att eleverna nu erbjuds extra studietid. Sådant som huvudmannen följer upp är hur rektor organiserat extra studietid, hur många elever som deltar och hur tiden används av eleverna samt framgångar och utmaningar. I några fall uppger dock huvudmannen att den extra studietiden inte följs upp över huvud taget. I somliga fall följs den extra studietiden upp inom ramen för huvudmannens övergripande systematiska kvalitetsarbete, till exempel i samband med kvalitetsdialoger eller kvartalsavstämningar. En huvudman beskriver att rektorerna har fått besvara enkäter med frågor om vad eleverna gör under den extra studietiden, hur många elever som kommer och vem som utför undervisningen. På ytterligare en skola där huvudmannen regelbundet gör fysiska besök på skolenheten gör huvudmannen observationer av den extra studietiden.

Avslutande diskussion

Granskningen visar att även om inställningen till den extra studietiden oftast är positiv bland både skolans personal och eleverna så ser skolorna sällan dess fulla potential när det gäller att höja alla elevers resultat. Det innebär också att den sällan prioriteras, vilket framför allt syns när det kommer till hur olika skolor valt att bemanna den extra studietiden. Bilden av den extra studietiden hos såväl personal som elever på de granskade skolorna är ofta begränsad till att eleverna kan "ta igen", "arbeta i kapp" eller få hjälp med sina läxor. Det finns sällan något genomtänkt upplägg för att uppmuntra eleverna att ta del av den extra studietiden i syfte att utveckla och fördjupa sina kunskaper. Eleverna har ofta en ensidig bild av att den extra studietiden är ett sätt för elever som har svårt med skolarbetet att få extra lärarstöd. De elever som lätt når målen ser sällan något syfte med att delta.

Resultaten bekräftar till stora delar den problembild som låg till grund för beslutet att genomföra denna tematiska kvalitetsgranskning. Särskilt tydligt är det att den extra studietiden utformas utifrån de rådande omständigheterna, snarare än genom en medveten styrning och planering utifrån syftet med verksamheten. Det framgår också tydligt att den extra studietiden på många skolor enbart nyttjas av elever som har svårt att hinna med skolarbetet eller som missat moment i undervisningen, trots att även andra elever kan ha nytta av den. Skolorna behöver dessutom utveckla arbetet med att motivera de elever som riskerar att inte nå målen, eftersom granskningen visat att skolorna inte lyckas motivera de elever som skolans personal anser har störst behov av att delta.

Flera av de resultat som framkommer i denna granskning bekräftas även av den tematiska tillsyn som Skolinspektionen genomförde parallellt med denna tematiska kvalitetsgranskning.

Arbetet med den extra studietiden når ännu inte upp till regleringens krav

Lagstiftningen kring extra studietid är fortfarande ny och bestämmelserna har ännu inte följts upp eller utvärderats på nationell nivå. Samtidigt har många skolor som granskats sedan tidigare haft en liknande verksamhet som den nyinrättade extra studietiden, exempelvis läxhjälp eller liknande, vilket både kan vara en styrka och en begränsning utifrån den förståelse som skolorna har om vad extra studietid kan och bör vara samt vilket syftet är med verksamheten. Som framgår av granskningen har rektorn och skolans personal inte alltid reflekterat kring hur förändringarna i regleringen och intentionen med dessa förhåller sig till den verksamhet som redan bedrivs. Rektorer har kanske sett till att göra vissa justeringar för att lagkraven ska nås, men har inte tagit något förnyat grepp kring verksamheten för att se hur den kan utformas för att bidra maximalt till elevernas målpåfyllelse.

Det finns samtidigt indikationer på att personalen och eleverna nöjt sig med den verksamhet som bedrivits sedan tidigare och inte ser behov av, eller till och med ser hinder mot, att göra några större förändringar i denna. Det kan vara svårt för såväl personal som elever att se att den extra studietiden kan vara något mer än det som redan erbjudits. Samtidigt vittnar bredden i uppläggen som finns på olika skolor om stora skillnader i förutsättningar, men även ambitionsnivå, mellan skolors arbete med den extra studietiden. Granskningen tyder på att det krävs större ansträngningar på många skolor för att den verksamhet som dessa skolor erbjuder ska nå hög kvalitet och på så sätt leva upp till intentionerna med den nya lagstiftningen.

Viktigt att huvudmannen ger skolorna förutsättningar att utforma den extra studietiden ändamålsenligt

Även om huvudmannens styrning inte har granskats eller bedömts inom ramen för denna tematiska kvalitetsgranskning framkommer det tydliga signaler om att de förutsättningar som huvudmannen styr över har betydelse för skolornas möjligheter att utforma den extra studietiden på ett sätt som kommer alla elever till del.²⁹ Det framgår också av kartläggningen av huvudmännens arbete med att skapa förutsättningar för den extra studietiden att detta varierar stort och att det också varierar hur ambitiöst den extra studietiden följs upp på huvudmannanivån.

Som granskningen visat utgör skolskjutsar en utmaning på många skolor. Samtidigt är detta något som skolenheterna i många fall har begränsade möjligheter att påverka. Denna bild stärks också av Skolinspektionens tematiska tillsyn av extra studietid.³⁰ Av tillsynen framgår det att många elever som är beroende av skolskjuts riskerar att missa tid som avsatts för den extra studietiden.

De utmaningar som skolorna har när det kommer till att organisera den extra studietiden riskerar även att drabba elever olika, beroende på var i landet de går i skola. Bland annat innebär svårigheterna att tillgodose alla elevers behov av skolskjuts att elever på mindre skolor på landsbygden inte har samma möjligheter att ta del av den extra studietiden som elever i tätorter, som har lättare att ta sig till och från skolan.

Granskningen visar även att modersmålsundervisning ibland krockar med den extra studietiden,³¹ vilket är olyckligt eftersom de elever som har andra modersmål än svenska även kan ha behov av att få nyttja den extra studietiden för att träna sina språkfärdigheter i svenska. Eftersom det ofta är huvudmannen som ansvarar för schemalaggningsen av elevernas modersmålsundervisning är det viktigt att huvudmannen beaktar den extra studietiden när modersmålsundervisningen planeras.

²⁹ Det framkommer även i den tematiska tillsynen av extra studietid som Skolinspektionen genomfört under våren 2024. Se bilaga 5.

³⁰ Se bilaga 5.

³¹ Detta framkommer också i den tematiska tillsynen av extra studietid. Se bilaga 5.

Dessa iakttagelser tyder på att det finns frågor där huvudmannens övergripande arbete har betydelse för hur väl den extra studietiden utformas för att ge eleverna möjlighet och motivation att delta.

Skolorna behöver se potentialen som den extra studietiden har att verka kompensatoriskt

Även om inställningen till den extra studietiden i allmänhet är positiv är verksamheten ofta underutnyttjad och inte alltid prioriterad på de granskade skolorna. Utifrån att rektorns ansträngningar speglas i kvaliteten i skolans arbete med den extra studietiden behöver rektorerna bli medvetna om vilken betydelse deras kommunikation om den extra studietiden har för hur personal och elever ser på den. Eftersom det åligger skolorna att erbjuda extra studietid är det synd om tiden spills för att varken skolans personal eller eleverna själva ser den inneboende potential som finns för att stärka elevernas måluppfyllelse.

Rektorn och skolans personal behöver se den extra studietiden som en tillgång och som en del av skolans helhet. De behöver vidare fundera kring hur den kan ge maximal utväxling i den ordinarie undervisningen, utifrån de lokala utmaningar, behov och prioriteringar som skolan har. Väl utformad kan den extra studietiden utgöra ett stöd för skolans prioriterade kunskapshöjande och språkstärkande arbete. Vissa skolor gör redan detta på ett bra sätt. Dessa skolor använder den extra studietiden medvetet och ambitiöst, vilket också resulterar i att många elever deltar i verksamheten.

Det framgår av granskningen att den extra studietiden även kan fylla en social funktion för eleverna. Detta utgör en potential för skolans personal att utveckla förtroendefulla relationer med eleverna, vilket i sin tur kan skapa förutsättningar för att öka elevernas motivation för skolarbetet.³² Denna potential behöver skolorna bli bättre på att ta till vara.

En intressant iakttagelse i sammanhanget är att den skola där flest elever deltar i den extra studietiden, och där den extra studietiden också håller hög kvalitet, är belägen i ett område med stora socioekonomiska utmaningar. Det väcker frågor om vilken roll den extra studietiden kan spela för att kompensera för det svårare studiemässiga utgångsläge som många elever på skolor i dessa områden har, utifrån att socioekonomisk bakgrund har stor betydelse för elevers skolresultat.³³ Om såväl personal som elever på denna skola har identifierat att extra studietid är en värdefull satsning och väl investerad tid kan det finnas lärdomar för andra skolor att dra.

³² Dysthé (2003), s. 31.

³³ Se till exempel: Skolverket (2018). Analyser av familjebakgrundens betydelse för skolresultaten och skillnader mellan skolor.

Viktigt att även elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling motiveras att delta

Rektorn och skolans personal behöver se till att förmedla bredden i syftet med den extra studietiden till eleverna och elevernas vårdnadshavare, så att även elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling motiveras att delta. Såväl skolans personal som eleverna har ofta en begränsad bild av att den extra studietiden främst är till för att eleverna ska kunna göra klart sina läxor eller för att arbeta i kapp om de halkat efter i något ämne. Även om det är positivt att dessa möjligheter finns innebär det att skolorna går miste om möjligheten att fördjupa elevernas kunskaper och utveckla deras studieteknik under den extra studietiden.

Förutom att skolorna behöver se potentialen som den extra studietiden har för att stärka skolans kompensatoriska och kunskapshöjande arbete behöver skolans personal även förmedla till eleverna att den extra studietiden kan användas till fördjupning och vara till för de elever som vill ha större utmaningar. På flera skolor har verksamheten utformats på ett sätt som gynnar de elever som deltar, men skolans personal har inte lyckats förmedla till eleverna att alla kan ha nytta av den extra studietiden. Ibland grundar sig detta i att personalen inte heller ser nyttan för vissa elever. Det för resonemanget tillbaka till att skolpersonalens syn på den extra studietiden och hur den förmedlas till eleverna verkar ha betydelse för hur angeläget eleverna tycker att det är för dem att delta.

Skolor kan behöva se att det också finns högpresterande elever som har behov och nytta av en kunskapsfrämjande studiemiljö. Det kan finnas elever med goda resultat som behöver utveckla sin studieteknik, eller som behöver lite extra tid för att även i framtiden bibehålla höga skolresultat och för att hantera stress som kan uppstå kopplat till skolarbetet. För sådana elever kan den extra studietiden bli ett värdefullt forum för att utföra skolarbete i en god studiemiljö, om skolorna lyckas förmedla till dessa elever att den extra studietiden även är för dem. Likaså kan det finnas elever som har behov av mer utmanande skoluppgifter för att bibehålla motivationen för skolarbetet. Även där har den extra studietiden potential att bidra.

Referenser

Ambrose, A., Ivermark, B. (2020). *Linjen mellan högstadiet och högre utbildning. En fallstudie om breddad rekrytering och breddat deltagande*. Örebro universitet.

Dysthe, O. (Red.) (2003). *Dialog, samspel och lärande*. Studentlitteratur.

Haugsbakken, H. m.fl. (2009). *Leksehjelp – Ingen tryllestav? Sluttrapport fra evalueringen av Prosjekt leksehjelp*. Trondheim: SINTEF Teknologi og samfunn. Gruppe for skole- og utdanningsforskning.

Myrup Jensen, V. m.fl. (2018). *Lektiehjælp og faglig fordybelse – En beskrivelse af reformelementet fra skoleledernes, lærernes, forældrenes og elevernes perspektiv*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analyscenter for Velfærd.

Prop. 2021/22:111. *Mer tid till lärande – extra studietid och lovskola*.

Skollag. SFS 2010:800.

Skolinspektionen (2015). *Gymnasieskolors arbete med att förebygga studieavbrott*. Stockholm: Skolinspektionen.

Skolverket (2024) *Slutbetyg i grundskolan Våren 2024*. Dnr 2024:2199.

Skolverket (2023) *Skolverkets bedömning av läget i skolväsendet 2023*. Rapport 2023:9.

Skolverket (2018). *Analyser av familjebakgrundens betydelse för skolresultaten och skillnader mellan skolor*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2014). *Mer än bara läxor – En utvärdering av läxhjälp på tio skolor*. Stockholm: Skolverket.

Statens offentliga utredningar (2021). *Kampen om tiden – Mer tid till lärande*. SOU 2021:31.

Bilagor

Bilaga 1 – Skolinspektionens kvalitetskriterier

Bilaga 2 – Metod och urval

Bilaga 3 – Granskade verksamheter

Bilaga 4 – Referenspersoner

Bilaga 5 – Skolinspektionens tematiska tillsyn av extra studietid

Bilaga 1 Skolinspektionens kvalitetskriterier

Av bilagan framgår Skolinspektionens kvalitetskriterier för hög kvalitet.

1. I vilken utsträckning ger rektorn förutsättningar för undervisning inom den extra studietiden som utgår från elevernas behov och som motiverar dem till att ta del av den extra studietiden?

1:1 Rektors kommunikation om den extra studietiden

I rektors kommunikation med skolans lärare och annan berörd personal framkommer tydligt vikten av att lärare och annan personal informerar om och uppmuntrar alla elever till att delta i den extra studietiden. Det framkommer också att lärarna särskilt bör uppmuntra de elever som har stora behov av den extra studietiden och att dessa behov kan se olika ut. Rektor klargör för lärarna att innehållet i den extra studietiden ska utformas och följas upp av elevernas ordinarie lärare tillsammans med eleverna, utgå från elevernas behov och ha en tydlig koppling till ordinarie undervisning.

1:2 Rektors bemanning av den extra studietiden

Rektor har på en övergripande nivå god kännedom om elevernas behov. Rektor bemannar den extra studietiden med hänsyn till dessa behov och till att elevernas utveckling och lärande ska främjas. Rektor säkerställer att den extra studietiden leds av lärare.

1:3 Förutsättningar rektorn ger för planering och uppföljning

Rektor ger förutsättningar för såväl enskild planering som samplanering samt uppföljning av undervisningen inom den extra studietiden för elevernas ordinarie lärare och annan medverkande personal.

2. I vilken utsträckning genomför lärarna undervisning inom den extra studietiden som utgår från elevernas behov och som motiverar dem till att ta del av den extra studietiden?

2:1 Lärares information och uppmuntran till elever om att delta

Utifrån elevernas olika behov informerar och uppmuntrar lärarna elever till att delta i den extra studietiden.

2:2 Lärares planering av extra studietid

Planeringen av innehållet i den extra studietiden genomförs av elevernas ordinarie lärare, utgår från elevernas behov och sker i dialog med eleverna. Innehållet har en tydlig koppling till ordinarie undervisning och kommuniceras till eller samplaneras med den eller de som leder den extra studietiden.

2:3 Genomförande av extra studietid

Under den extra studietiden får eleverna vid behov ett aktivt lärarstöd. Lärarna genomför undervisningen utifrån elevens planering för studietiden på ett sådant sätt att eleverna upplever den som stimulerande.

2:4 Lärarnas uppföljning av den extra studietiden

Elevenns ordinarie lärare följer upp det eleven har arbetat med under den extra studietiden. Uppföljning sker utifrån elevenns planering för studietiden och i dialog med eleven.

Bilaga 2 Metod och urval

Urval

Urvalet består av 30 skolenheter inom grundskolan, varav hälften av skolenheterna minst har elever i årskurserna 4, 5 och 6 och andra hälften av skolenheterna minst har elever i årskurserna 7, 8 och 9. Utöver denna indelning eftersträvas i urvalet att fånga en variation av grundskolor, utifrån föräldrars utbildningsbakgrund och kommuntyp.³⁴

Skolinspektionens urvalsprinciper innebär vidare att skolor som inspekterats under det senaste året har exkluderats från granskningen. Även skolor som deltar i, eller inom ett år före urvalsdragningen har avslutat sin medverkan i, Skolverkets satsning *Samverkan för bästa skola* har exkluderats från urvalet. I det slutliga urvalet ingick sex fristående skolor och 24 kommunala skolor.

Inledningsvis gjordes ett överurval utifrån ovan kriterier. Projektet utgick ifrån detta överurval i den inledande informationsinhämtningen för att i möjligaste mån säkerställa att de skolor som slutligt kom att omfattas av granskningen erbjöd extra studietid i enlighet med författningarnas krav.

Bedömning av kvalitet utifrån kriterier

Skolinspektionens bedömningar i granskningen har gjorts utifrån kvalitetskriterier för det granskade området. Dessa kriterier är framtagna av Skolinspektionen och är specifika för granskningen. Kriterierna baseras på en uttolkning av nationella mål och riktlinjer samt den forskning som ligger till grund för granskningens problembild.

För varje granskad skolenhet har Skolinspektionen fattat ett beslut där bedömningar har redovisats. Bedömningarna har gjorts i relation till framtagna kvalitetskriterier i en tregradig skala. I besluten har även de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat redovisats. I denna rapport redovisas en samlad analys av bedömningarna och underlaget från samtliga granskade skolenheter. Skolinspektionens kriterier för hög kvalitet av det granskade området redovisas i bilaga 1.

Empiri och insamlingsmetod

Granskningens underlag för bedömning har inhämtats genom intervjuer och observationer vid skolbesök, dokumentstudier samt statistik om de granskade skolorna. Intervjuerna samt observationerna har protokollförts och verksamheterna har fått möjlighet att kontrollera dessa protokoll för faktafel.

Dokumentstudier

Inför verksamhetsbesöken har Skolinspektionen begärt in följande dokument från de granskade skolorna:

³⁴ Enligt SKR:s kommungruppsindelning.

- Elevscheman för samtliga klasser för årskurs 4–6 och/eller årskurs 7–9 där också extra studietid framgår.
- Skriftlig information om den extra studietiden som gått ut till elever och vårdnadshavare (om sådan fanns).
- Skriftliga rutiner eller riktlinjer för hur man på skolenheten arbetar med extra studietid (om sådana fanns).
- Förteckning över undervisande personal samt övrig personal som medverkade vid extra studietid.

Även viss statistik har samlats in från de granskade skolorna. Dessutom har rektorerna och huvudmännen lämnat skriftliga svar på ett antal frågor. Uppgifterna har utgjort underlag inför intervjuerna. De skriftliga svaren från rektorerna och huvudmännen har även använts till denna rapport för att kartlägga vilka förutsättningar huvudmännen gett skolorna att organisera den extra studietiden.

Statistik

Inför verksamhetsbesöken har Skolinspektionen tagit del av offentlig statistik, såsom exempelvis andelen elever som når upp till kriterierna som minst ska uppnås i årskurs 6 och 9. Skolinspektionen har också tagit del av resultaten från den senaste skolenkäten för respektive skola.

Intervjuer

Skolinspektionens verksamhetsbesök på de skolenheter som ingår i granskningen genomfördes under perioden januari till och med maj 2024.

Vid dessa besök har myndigheten intervjuat elever, lärare och annan skolpersonal samt rektor.³⁵

Vid intervjuerna har Skolinspektionens utredare utgått ifrån ett gemensamt intervjustöd, men frågornas formulering och ordning, liksom vilka följdfrågor som ställts, har varierat mellan intervjuerna. För elevintervjuerna har en jämn könsfördelning eftersträvat.

Totalt intervjuades 30 rektorer samt ungefär 220 lärare och 300 elever i följande grupper på varje skola:

- 1 grupp med elever som deltar i den extra studietiden.³⁶
- 1 grupp med elever som inte deltar i den extra studietiden.
- 1 grupp med lärare och annan skolpersonal som ansvarar för genomförande av den extra studietiden. Intervjugruppen har

³⁵ Enstaka intervjuer har hållits digitalt efter verksamhetsbesöken.

³⁶ På en skola var det inte några elever som deltog i den extra studietiden vid granskningstillfället. Därför var det inte möjligt att intervjua elever som deltar.

bestått av lärare som ansvarar för undervisning under den extra studietiden och eventuellt övrig personal som medverkar.

- 1 grupp med elevernas ordinarie lärare. Med ordinarie lärare avses lärare som eleverna har i olika ämnen. I intervjugruppen ingår både lärare som har elever som deltar i extra studietid och lärare vars elever inte deltar. I intervjugruppen har det i möjligaste mån inte ingått lärare som deltar i extra studietid.
- En enskild intervju med rektor.³⁷

För gruppintervjuerna har målsättningen varit att 5–6 personer intervjuas i varje grupp, men antalet intervjupersoner varierar mellan de granskade skolorna och beror bland annat på hur skolan organiserat den extra studietiden. Om lärare med specialpedagogisk kompetens på något sätt varit delaktig i skolans arbete med extra studietid så har uppmaningen varit att dessa bör delta vid någon av lärarintervjuerna.

Observationer

Totalt har 29 pass av extra studietid observerats, vilket motsvarar en observation per skola.³⁸ På en del skolor bedrevs extra studietid i olika lokaler parallellt. I dessa fall har utredarna ofta delat upp sig mellan de olika lokalerna eller rört sig mellan olika klassrum. Observationerna har främst använts som underlag för Skolinspektionens intervjuer.

³⁷ På vissa skolor medverkade även den biträdande rektorn vid rektorsintervjun.

³⁸ Eftersom inga elever deltog i den extra studietiden genomfördes inte någon observation på den skolan.

Bilaga 3 Granskade verksamheter

Följande skolenheter har ingått i denna granskning.

Skolenhet	Huvudman
Franserudsskolan	Bengtstors kommun
Alfredshällskolan	Lomma kommun
Norrevångsskolan 7–9	Eslövs kommun
Sätoftaskolan	Höörs kommun
Vasa Real	Stockholms kommun
Nolskolan	Ale kommun
Rolfstorps skola 4–9	Varbergs kommun
Solviksskolan	Ludvika kommun
Irstaskolan	Västerås kommun
JENSEN grundskola Malmö 2	JENSEN Education College AB
Kläsbols skola	Arvika kommun
Kunskapsskolan Nacka	Kunskapsskolan i Sverige AB
Vittra Gävle	Friskolan Lyftet AB
Stora Sätterskolan	Gävle kommun
Ärla skola F–6	Eskilstuna kommun
Fridaskolan, Härryda	Fridaskolorna AB
Prolympia Göteborg	Gothenburg Association AB
Rågenskolan	Åstorps kommun
Akers friskola	Österåkers friskola AB
Eddaskolan	Sigtuna kommun
Nästegårdsskolan	Vara kommun
Brattfors skola	Filipstads kommun
Runbackaskolan	Sollentuna kommun
Harads skola	Bodens kommun
Vidselskolan	Älvsbyns kommun
Stene skola	Kumla kommun
Ås skola 7–9	Krokoms kommun
Nyhemsskolan SO2	Ängelholms kommun
Almunge skola	Uppsala kommun
Nordlyckeskolan	Göteborgs kommun

Bilaga 4 Referenspersoner

Timmy Larsson, undervisningsråd, Skolverket.

Ulf Blossing, professor i pedagogik, institutionen för pedagogik och specialpedagogik vid Göteborgs universitet.

Signild Risenfors, docent i pedagogik och universitetslektor, avdelningen för utbildningsvetenskap och språk vid Högskolan Väst.

Bilaga 5 Skolinspektionens tematiska tillsyn av extra studietid

Extra studietid i årskurserna 4–9

Tematisk tillsyn
Diarienummer: 2024:434

Citera gärna Skolinspektionens rapporter, men kom ihåg att uppge källa:
Skolinspektionen, rapportens namn och år.

Skolinspektionen, Tematisk tillsyn 2024

Diarienummer: 2024:434

ISBN 978-91-989804-3-1

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Arbetet med extra studietid – brister på hälften av skolorna	4
Inledning	5
Därför har Skolinspektionen genomfört tillsynen	5
Tillsynens syfte och innehåll	5
Genomförande	6
Rättslig reglering och bedömningsgrund.....	7
Bedömningsgrund:.....	7
Alla elever ska erbjudas extra studietid minst två timmar i veckan	7
Deltagandet ska vara frivilligt	7
Extra studietid anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen	8
Extra studietid anordnas vid den skolenhet eleven tillhör	8
Det här visar tillsynen	9
Flera skolor brister i att erbjuda alla elever extra studietid två timmar per vecka	9
Rektorerna har säkerställt att eleverna har grundläggande kännedom om att den extra studietiden finns	10
Obligatorisk närvaro för elever utgör en brist.....	10
Brist när den extra studietiden inte förläggs i anslutning till skoldagen	10
Avslutande kommentar	11
Bristerna är allvarliga ur ett likvärdighetsperspektiv.....	11
Referenser	12
Granskade verksamheter.....	13

Sammanfattning

Sedan den 1 juli 2022 ska elever i årskurs 4–9 erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Genom den extra studietiden ska elever, oavsett kunskapsnivå, ges möjlighet att ta igen, befästa och fördjupa sina ämneskunskaper.

Denna tematiska tillsyn ger en bild av i vilken utsträckning 60 granskade skolor erbjuder extra studietid till elever i mellan- och högstadiet i enlighet med skollagens krav. Om skolor inte uppfyller de krav som följer av lagstiftningen erbjuds alla elever inte samma möjlighet att få stöd med läxor och annat skolarbete i skolan. Det är problematiskt ur ett likvärdighetsperspektiv, då elevernas förutsättningar för att uppfylla betygskriterierna, och för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, inte blir jämlika.

Den tematiska tillsynen har genomförts genom oanmälda besök på 60 grundskolor under våren 2024. Tillsynen kompletterar den tematiska kvalitetsgranskning av skolors arbete med extra studietid som myndigheten genomfört parallellt och som ger en bild av med vilken kvalitet de granskade skolorna genomför den extra studietiden.¹

Arbetet med extra studietid – brister på hälften av skolorna

Sammantaget visar tillsynen att det ofta förekommer brister i relation till författningarnas krav avseende den extra studietiden. Av de 60 verksamheter som har ingått i tillsynen har brister konstaterats i 30 verksamheter. Alla granskade skolor har erbjudit extra studietid i någon utsträckning. Den vanligaste bristen, vilken har konstaterats på 28 skolor, är dock att inte alla elever erbjuds extra studietid motsvarande två timmar per vecka. På en del av dessa skolor når inte den tid som skolan avsatt för extra studietid upp till två timmar. På ytterligare några skolor förekommer det att elever har annan ordinarie undervisning eller modersmålsundervisning som krockar med den extra studietiden, eller att elever som behöver skolskjuts missar extra studietid. På vissa skolor förekommer flera av dessa brister. Ytterligare brister som framkommit i tillsynen är att det på enstaka skolor förekommer att den extra studietiden inte är frivillig för alla elever och att den extra studietiden inte har förlagts i anslutning till elevernas skoldag.

De brister som uppdagats i denna tematiska tillsyn ger en bild av att arbetet med att utveckla den extra studietiden inte har prioriterats på många skolor. Detta har även konstaterats i den tematiska kvalitetsgranskningen av extra studietid.

¹ Skolinspektionen (2024). Skolors arbete med extra studietid på mellan- och högstadiet. Dnr 2023:4186.

Inledning

Alla elever har inte samma möjligheter att få stöd med läxor och annat skolarbete hemma. Föräldrars utbildningsnivå kan innebära stora skillnader i förutsättningar att vara ett stöd i sina barns studier. För att alla elever ska få jämlika förutsättningar att uppfylla betygskriterierna i skolan bör det enligt förarbetena säkerställas att varje elev får det stöd den behöver med läxor och annat skolarbete.² Sedan den 1 juli 2022 ska elever i årskurserna 4 till och med 9 erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid.³

Därför har Skolinspektionen genomfört tillsynen

Skolinspektionen genomförde under våren 2024 en tematisk kvalitetsgranskning av extra studietid.⁴ Syftet med den är att granska kvaliteten i undervisningen inom den extra studietiden.⁵ Den tematiska kvalitetsgranskningen omfattar den extra studietidens genomförande men undersöker inte närmare om den extra studietiden erbjuds på ett erforderligt sätt. Därmed har det även funnits skäl att genom tematisk tillsyn undersöka hur efterlevnaden av lagstiftningen för den extra studietiden ser ut.

Genom den extra studietiden ska elever, oavsett kunskapsnivå, bland annat ges möjlighet att ta igen, befästa och fördjupa sina ämneskunskaper.⁶ När skolor inte uppfyller de krav som följer av lagstiftningen medför det att inte alla elever erbjuds samma möjligheter att få stöd med läxor och annat skolarbete i skolan. Det är problematiskt ur ett likvärdighetsperspektiv, eftersom elevernas förutsättningar för att uppfylla betygskriterierna, och för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, då inte blir jämlika.

Denna tematiska tillsyn ger en bild av i vilken utsträckning skolor erbjuder extra studietid i enlighet med skollagens krav och kompletterar därmed resultaten från den tematiska kvalitetsgranskningen.⁷

Tillsynens syfte och innehåll

Syftet med denna tematiska tillsyn är att säkerställa att berörda huvudmän och skolor uppfyller författningarnas krav beträffande extra studietid.

Då skollagen ställer krav på att extra studietid ska erbjudas alla elever i årskurserna 4–9 omfattas mellanstadiet och högstadiet av tillsynen.

² Prop. 2021/22:111, s. 15.

³ 10 kap. 5a § skollagen (2010:800).

⁴ Skolinspektionen (2024). *Skolors arbete med extra studietid på mellan- och högstadiet*. Dnr 2023:4186.

⁵ Granskningen fokuserar särskilt på rektors och lärares ansträngningar för att utforma och genomföra en undervisning som motiverar elever till att ta del av den extra studietiden och kompenserar för elevers olika förutsättningar.

⁶ Prop. 2021/22:111, s. 19 och 36.

⁷ Skolinspektionen (2024). *Skolors arbete med extra studietid på mellan- och högstadiet*. Dnr 2023:4186.

Tillsynen avgränsas till att granska att följande krav enligt lagstiftningen efterlevs:

- Alla elever erbjuds extra studietid minst två timmar i veckan.
- Deltagandet är frivilligt för eleverna.
- Undervisningen anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen.
- Den extra studietiden ges vid den skolenhet eleven tillhör.

Vidare har det ingått att granska vissa villkor för fjärrundervisning i de fall skolor eventuellt har använt fjärrundervisning för extra studietid⁸

Med erbjudande av extra studietid avses enligt förarbetena erbjudande av såväl hjälp med läxor som hjälp med annat skolarbete.⁹ Tillsynen omfattar inte det närmare innehållet i studietiden. Undervisningens kvalitet i den extra studietiden granskas i den tematiska kvalitetsgranskningen av extra studietid.¹⁰

Genomförande

Denna tematiska tillsyn omfattar 60 grundskolor, varav 30 har minst årskurserna 4–6 och 30 minst årskurserna 7–9.¹¹ Urvalet strävar efter en variation av skolenheter i syfte att täcka in så stora delar av landet som möjligt. Variationen baseras på skolenhetens geografiska placering, med hänsyn till huvudmannatyp samt kommuntyp.¹²

Den tematiska tillsynen har genomförts genom oanmälda besök under perioden april–maj 2024.¹³ I samband med verksamhetsbesöken har den ansvariga utredaren ställt ett antal frågor till rektorn vid en kort intervju. Det har förekommit telefonintervjuer och digitala intervjuer med rektorn i efterhand, framför allt i de fall då rektorn inte varit på plats vid tidpunkten för besöket. Vid besöket har också aktuella elevscheman och annat relevant underlag inhämtats. Dessa har granskats och även använts som underlag vid intervjun med rektorn. Rektorsintervjun har sammanfattats i en tjänsteanteckning som tillsammans med annat underlag för beslut har kommunicerats till huvudmannen. En analys har genomförts av det underlag som finns för beslut. Därefter har en bedömning gjorts utifrån bedömningsgrunden och beslut har fattats. Besluten har riktats till

⁸ Enligt 21 kap. 4, 9, 12 och 13 §§ skollagen.

⁹ Prop. 2021/22:111, s. 36.

¹⁰ Skolinspektionen (2024). *Skolors arbete med extra studietid på mellan- och högstadiet*. Dnr 2023:4186.

¹¹ På 27 av de granskade skolorna har årskurserna 4–9 granskats, på 15 skolor har årskurserna 4–6 granskats, på 17 skolor har årskurserna 7–9 granskats och på en skola har årskurserna 6–9 granskats. Fördelningen beror på vilka årskurser de granskade skolorna erbjuder.

¹² Med huvudmannatyp avses om huvudmannen är kommunal eller enskild. Variationen utifrån kommuntyp bygger på SKR:s uppdelning av Storstäder och storstadsnära kommuner, Större städer och kommuner nära större stad, samt Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner.

¹³ Ett oanmält besök är ett fysiskt besök i en verksamhet (skolverksamhet eller på huvudmannanivå) där myndigheten samma dag med mycket kort varsel, eller inte alls, aviserat besöket.

huvudmännen. De samlade resultaten från granskningen har slutligen analyserats och sammanställts i denna rapport.

Rättslig reglering och bedömningsgrund

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 10 kap. 5 § skollagen.

Bedömningsgrund

Elever i årskurs 4–9 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet omfattar minst två timmar per vecka.

Undervisningen anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. (10 kap. 5 a § skollagen.)

Nedan specificeras de olika delar som ingår.

Alla elever ska erbjudas extra studietid minst två timmar i veckan

I tillsynen ingår att granska att samtliga elever ges ett erbjudande om extra studietid minst två timmar i veckan och att eleverna känner till att de har möjlighet att delta. Här ingår också att särskilt uppmärksamma om skolan tar hänsyn till att elever som har skolskjuts vid skoldagens början och slut har möjlighet att delta.¹⁴

Deltagandet ska vara frivilligt

I tillsynen ska det vidare säkerställas att det är frivilligt för eleverna att delta i den extra studietid som erbjuds.¹⁵ Verksamheten utgör ett komplement till den ordinarie undervisningen och deltagandet utgår från elevens egna val. Extra studietid ska inte ersätta de stödåtgärder som en elev kan ha rätt till enligt 3 kap. skollagen.¹⁶

¹⁴ Det påtalas särskilt i förarbetena att elever inte ska behöva avstå från extra studietid för att de har lång resväg till skolan, se prop. 2021/22:111, s. 20.

¹⁵ I denna tematiska tillsyn har bedömningarna utgått ifrån nu gällande reglering, enligt vilken eleverna ska erbjudas att frivilligt delta i den extra studietiden. Samtidigt pågår en statlig utredning som bland annat har i uppdrag att bedöma och lämna förslag om i vilken utsträckning det ska bli obligatoriskt för huvudmän att erbjuda extra studietid i fler av de obligatoriska skolformerna och i fler årskurser. Utredaren ska även ta ställning till och föreslå i vilka av de obligatoriska skolformerna och i vilka årskurser som elever ska kunna bli skyldiga att delta i extra studietid eller annan läxhjälp. Se Dir. 2023:174. Mer obligatorisk undervisningstid för elever som behöver det.

¹⁶ Prop. 2021/22:111, s. 36.

Extra studietid anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen

Den extra studietiden ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Med skoldag avses schemalagd undervisning, så kallade håltimmar, raster och eventuellt annat som enligt skolans bedömning ingår i elevernas skoldag. I praktiken innebär det att studietiden kan anordnas på morgonen eller på eftermiddagen i anslutning till elevernas schemalagda ordinarie undervisning, men också under håltimmar som kan förekomma mellan schemalagda lektioner.¹⁷

Extra studietid anordnas vid den skolenhet eleven tillhör

Extra studietid ska anordnas vid elevens skolenhet.

¹⁷ Prop. 2021/22:111, s. 36–37.

Det här visar tillsynen

Sammantaget visar tillsynen att det ofta förekommer brister i relation till kraven i skollagens bestämmelse om den extra studietiden. Av de 60 verksamheter som har ingått i tillsynen har brister konstaterats i 30 verksamheter. Skolinspektionen kan besluta om olika former av ingripanden vid konstaterande av brister vid tillsyn. I den här tematiska tillsynen har två former av ingripanden aktualiserats: anmärkning och föreläggande.¹⁸ Beslut om föreläggande eller anmärkning att åtgärda bristerna har riktats till huvudmännen för dessa 30 verksamheter. Resterande 30 verksamheter har bedömts leva upp till skollagens krav för den bedömningsgrund som har ingått i tillsynen.

Den vanligaste bristen som identifierats i tillsynen är att inte alla elever erbjuds extra studietid motsvarande två timmar per vecka. På 28 skolor är detta en brist. Det förekommer också brister på fyra skolor kopplat till att det inte bedöms vara frivilligt för alla elever att delta i den extra studietiden. På en skola har det konstaterats att den extra studietiden inte erbjuds i anslutning till elevernas skoldag, vilket också utgör en brist. Inga brister kopplade till att den extra studietiden ska erbjudas på den skolenhet som eleverna hör till har framkommit. Ingen skola i granskningen har erbjudit extra studietid i form av fjärrundervisning vid granskningstillfället.

Flera skolor brister i att erbjuda alla elever extra studietid två timmar per vecka

Tillsynen visar att samtliga skolor som granskats erbjuder extra studietid i någon omfattning. På många av de 30 skolor där Skolinspektionen konstaterat brister uppgår den tid som erbjuds dock inte till två timmar per vecka, vid en sammanräkning av de tillfällen med extra studietid som dessa skolor erbjuder. På elva skolor innebär denna brist att samtliga elever i antingen det ena, eller båda, de granskade stadierna erbjuds för lite extra studietid.

På andra skolor utgörs bristerna snarare av att det finns vissa grupper av elever som inte har reella möjligheter att ta del av den extra studietiden som skolan anordnar. På sju skolor sammanfaller obligatorisk undervisning med den extra studietiden för vissa elevgrupper, till exempel vissa klasser eller årskurser. På nio skolor är den extra studietiden förlagd då några elever samtidigt har modersmålsundervisning. På sju skolor handlar bristerna om att elever som är beroende av skolskjuts missar extra

¹⁸ Se 26 kap. 10–11 §§ skollagen. I ett föreläggande anger Skolinspektionen de åtgärder huvudmannen ska vidta för att avhjälpa de påtalade bristerna. Anmärkning kan användas vid mindre allvarliga överträdelse av vad som gäller för verksamheten. Vid anmärkning lämnas det till huvudmannen att vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att rätta till de brister som påtalats.

studietid, då de antingen anländer till skolan efter att den extra studietiden startat på morgonen eller behöver lämna skolan innan den extra studietiden är slut för att komma hem på eftermiddagen.

Rektorerna har säkerställt att eleverna har grundläggande kännedom om att den extra studietiden finns

En grundläggande förutsättning för att eleverna ska kunna delta i den extra studietiden är att de har kännedom om att den finns och när den erbjuds. Rektorerna uppger att elever och vårdnadshavare får information om den extra studietiden på flera olika sätt. Vanligt är att det lyfts på föräldramöten, i utvecklingssamtal, i samband med terminsstart och via veckobrev. Det är också vanligt att den extra studietiden framgår av elevernas scheman och att det finns information på skolans digitala skolplattform. Det händer även att lärare tar kontakt direkt med enskilda elever eller deras vårdnadshavare för att påminna om den extra studietiden. Vissa skolor har även anslagit information om den extra studietiden i skolans lokaler. Ofta informerar även elevernas mentorer om den extra studietiden på mentorstid.

Obligatorisk närvaro för elever utgör en brist

Fyra skolor har utformat den extra studietiden på ett sätt som innebär att det är obligatoriskt för alla eller vissa elever att delta. I något fall har skolan beslutat att den extra studietiden är obligatorisk för alla elever. På en annan skola har en del av den extra studietiden gjorts till ett obligatoriskt pass medan den övriga tiden är frivillig för eleverna. På ytterligare en skola kan lärare besluta att den extra studietiden ska vara obligatorisk för vissa elever, om läraren bedömer att de behöver mer undervisningstid. Alla dessa upplägg har bedömts utgöra brister.

Brist när den extra studietiden inte förläggs i anslutning till skoldagen

På en skola är bedömningen att den extra studietiden inte kan anses vara förlagd i anslutning till skoldagen. På den aktuella skolan framkom vid Skolinspektionens besök att den extra studietiden startar tre timmar efter att en del elevers skoldag avslutats.

Avslutande kommentar

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att de brister som konstaterats i denna tematiska tillsyn ger en bild av att arbetet med den extra studietiden inte bedrivs i enlighet med skollagens krav på många skolor. Detta har även konstateras i den tematiska kvalitetsgranskningen av extra studietid som genomförts under våren 2024.¹⁹

Bristerna är allvarliga ur ett likvärdighetsperspektiv

I denna tematiska tillsyn framkommer att många elever riskerar att missgynnas av skolornas sätt att organisera den extra studietiden. På flera skolor riskerar en stor andel av eleverna att gå miste om extra studietid för att skolorna inte erbjuder detta i den utsträckning som lagen kräver. På andra skolor är det främst vissa grupper av elever, såsom elever som får modersmålsundervisning och elever som är beroende av skolskjuts, som inte har möjlighet att ta del av den extra studietid som erbjuds. Utifrån att det huvudsakliga syftet med den extra studietiden är att bidra till ökad likvärdighet och att höja kunskapsresultaten²⁰ är det problematiskt att alla skolor inte erbjuder extra studietid i den omfattning som lagstiftningen kräver och att elever av olika skäl inte har reella möjligheter att delta i den erbjudna tiden. Detta gäller såväl de elever som riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, som de elever som vill nå ännu längre i sin kunskapsutveckling.

¹⁹ Skolinspektionen (2024). Skolors arbete med extra studietid på mellan- och högstadiet. Dnr 2023:4186.

²⁰ Prop. 2021/22:111, s. 18–20.

Referenser

Dir. 2023:174. *Mer obligatorisk undervisningstid för elever som behöver det.*

Prop. 2021/22:111. *Mer tid till lärande – extra studietid och lovskola.*

Skolinspektionen (2024). *Skolors arbete med extra studietid på mellan- och högstadiet.* Dnr 2023:4186.

Skollag (2010:800).

Granskade verksamheter

Skola	Huvudman
Sofiaskolan Gävle AB	Sofiaskolan Gävle AB
Sandvikens Internationella Montessoriskola	Sandvikens Friskola AB
Nynässkolan 7-9	Gävle kommun
Jernvallskolan	Sandvikens kommun
Lovisedalsskolan	Vallentuna kommun
Rosendalsskolan	Vallentuna kommun
Solskiftesskolan	Österåkers kommun
Söraskolan	Österåkers kommun
Parkskolan	Hallstahammars kommun
Tunboskolan	Hallstahammars kommun
Noblaskolan Hagaberg	Pyslingen förskolor och skolor AB
Viksängsskolan	Västerås kommun
Kristna skolan Oasen	Kristna skolan Oasen ideella förening
Hagaskolan	Sundsvalls kommun
Böle skola	Timrå kommun
Ala skola	Timrå kommun
Djuråsskolan F-9	Gagnefs kommun
Mockfjärdsskolan	Gagnefs kommun
Håksberg	Olympica AB
Lorensberga 7-9	Ludvika kommun
Kärlekens skola 4-6	Halmstads kommun
Gullbrandstorpsskolan 5-9	Halmstads kommun
Mellbystrandsskolan	Laholms kommun
Lagaholmsskolan	Laholms kommun
Internationella Engelska Skolan Trelleborg	Internationella Engelska Skolan i Sverige AB
Liljeskolan	Trelleborgs kommun
Framtidskompassen i Vellinge	Framtidskompassen AB

Herrestorpskolan	Vellinge kommun
Kristinedalskolan F-6	Stenungsunds kommun
Stora Högaskolan 7-9	Stenungsunds kommun
Fridaskolan, Uddevalla	Fridaskolorna AB
Sommarhemsskolan 7-9	Uddevalla kommun
Stråningstorpsskolan	Karlskoga kommun
Skrantaskolan	Karlskoga kommun
JENSEN grundskola Örebro	JENSEN Education College AB
Engelbrektsskolan	Örebro kommun
Björkö friskola	Stiftelsen Waldorfpedagogik i Vreta kloster
Tornhagsskolan	Linköpings kommun
Kunskapsskolan Norrköping	Kunskapsskolan i Sverige AB
Hulldalsskolan	Norrköpings kommun
Vimarskolan F-6	Vimmerby kommun
Astrid Lindgrens skola 7-9	Vimmerby kommun
Alphaskolan	Kunskapsnavet AB
Fågelbärets skola	Västerviks kommun
Skogsborgsskolan	Katrineholms kommun
Järvenskolan	Katrineholms kommun
Marmorbyns skola	Vingåkers kommun
Slottsskolan 7-9	Vingåkers kommun
Thoren Framtid Karlstad	Thorengruppen AB
Norrstrandsskolan 7-9	Karlstads kommun
Stenstalidskolan F-9	Kristinehamns kommun
Södermalmsskolan F-9	Kristinehamns kommun
Kunskapsskolan Borås	Kunskapsskolan i Sverige AB
Trandaredskolan F-6	Borås kommun
Ulrikaskolan	Ulricehamns kommun
Åtradalsskolan	Ulricehamns kommun
Kastalskolan	Östersunds kommun
Bredgårds skola	Strömsunds kommun
Vattudalsskolan	Strömsunds kommun

Prolympia, Östersund	ULNO AB
----------------------	---------